

Yttrande ang. Ds 2020:16 ”Stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende”

Sammanfattning

Svenska barnläkarföreningen anser att förtydligande krävs kring hur barnen ska tillförsäkras rätten till en god hälsa, kring alla barns rätt att komma till tals och kring hur och vem som upprätthåller sekretessen för det skyddade barnet i förskola och skola. Vi beklagar att diskussion helt saknas kring barnrättsperspektivet då barn behöver placeras i ett boende skyddat från båda vårdnadshavare.

Motivering

- Det krävs stor kunskap inom socialtjänst, rättsväsende och hälso-och sjukvård för att kunna bedöma barns mognad och vad som är barns bästa i utsatta livssituationer. På **sidan 50** diskuteras utifrån artikel 12 i FNs Barnkonvention gällande barns rätt att själv komma till tals. I betänkande står ”barn som är i stånd att bilda egna åsikter”. Erfarenhet visar att många vuxna och myndighetspersoner idag anser att barn inte, framförallt unga barn, har förmåga att bilda egna åsikter. Förtydligande bör ske så att det tydligt framgår att *man bör ta en diskussion med alla barn - från äldre förskoleålder och uppåt.*
- I betänkandet läggs stor vikt vid riskbedömning för psykiska trauman (**sid 40**) men diskussioner kring barnets generella hälsa kommer i bakgrunden. Bland barnläkare i Sverige finns en omfattande klinisk erfarenhet av att barn som placerats i skyddat boende generellt har stora behov av hälso-, sjukvård och tandvård. En regional utvärdering och en SBU-rapport har redovisat detta ^{1,2}. *Förtydligande bör ske så att samtliga aspekter av barns hälsa berörs.* På **sidan 50** står att nämnden skall verka för att barnet får den hälso-och sjukvård som det behöver. Eftersom barn som följer med förälder till skyddat boende vanligen inte är placerade enligt LVU har socialnämnden inte har rätt att bestämma om vad vården av barnet skall innehålla. Man föreslår dock (**sidan 48**) att barn som följer med en vårdnadshavare till skyddat boende också skall omfattas av bestämmelserna i lagen (2017:209) om hälsoundersökning av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet. Enligt denna lag skall barn få erbjudande om en hälsoundersökning, som syftar till att bedöma barnets generella hälsa och behov av insatser från hälsovård, sjukvård och tandvård. *Avsnittet avseende hälsoundersökningar bör förtydligas. Vi föreslår komplettering om att socialsekreterare - för att kunna motivera barnet till och förklara för barnet hur och varför en hälsoundersökning ska genomföras – alltid bör samråda med läkare.*

1. Children in out-of-home care are at high risk of somatic, dental and mental ill health. Laurell L., Randsalu L. Acta Paediatrica 2017
2. SBU. Insatser för bättre psykisk och fysisk hälsa hos familjehemplacerade barn. Stockholm: Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU); 2017. SBU-rapport nr 265. ISBN 978-91-88437-07-5.

- I betänkandet *saknas diskussion om hur man upprätthåller sekretessen för det skyddade barnet i förskola och skola (sidan 69)*. Vem känner till placeringen och adressen? Endast socialnämnden? Rektor? Ansvarig lärare? Hur säkerställer man att uppgifter om skyddat boende inte läcker?
- *Barnrättsperspektivet då barn behöver placeras i ett boende skyddat från båda vårdnadshavare nämns överhuvudtaget inte i det aktuella betänkandet. Förtydligande bör ske.* Boende skyddat från båda vårdnadshavarna finns reglerat i LVU paragraf 14.

Lena Hellström-Westas

Överläkare och professor i perinatalmedicin
Akademiska barnsjukhuset i Uppsala och Uppsala universitet
Ordförande svenska barnläkarforeningen (BLF)
ordf@barnlakarforeningen.se

Louise Laurell

Överläkare barnmedicin, med dr
Barnskyddsteamet Skånes universitetssjukhus
Ordförande BLFs delförening barn som far illa
ordf.bsfi@barnlakarforeningen.se